

PRIVÁTNY NACIONALIZMUS KOŠICE PRIVATE NATIONALISM

27. marec – 30. apríl 2014
Kunsthalle / Hala umenia Košice

UMELCI / ARTISTS

KINGA ARAYA (PL) DALIBOR BAČA (SK) JOSÉ MIGUEL BISCAYA (NL)
BORSOS LŐRINC (H) KASSA BOYS (SK) ULU BRAUN (D) DAYA CAHEN (NL)
ANDRÁS CSÉFALVAY (SK) RADOVAN ČEREVKOV (SK) DAVID DAMJANOVIČ /
JARMILA MITRÍKOVÁ (SK) OSCAR DAWICKI (PL) ÖZGÜR DEMIRCI (TR)
MARCELL ESTERHÁZY (H) GROUPE GUMA GUAR (CZ) TIBOR HORVÁTH (H)
JÓZSEF R. JUHÁSZ (SK) NIKITA KADAN (UA) MATEJ KAMINSKÝ (SK)
NEMERE KEREZSI (H) SZABOLCS KISSPÁL (H) TOMÁŠ KLIMA (SK)
GÁBOR KRISTÓF (H) BARBARA LUBICH (D) MCFSAE (CZ) MICHAL MORAVČÍK (SK)
OLIVIA MORTIER (B) CIPRIAN MURESAN (RO) CSABA NEMES (H) ILONA NÉMETH
(SK) MARA OLÁH (H) DAN PERJOVSCHI (RO) MARTIN PIAČEK (SK)
KAROL RADZINEWSKI (PL) TOMÁŠ RAFA (SK) RAFANI (CZ)
JONATHAN RAVASZ (SK) SOCIÉTÉ RÉALISTE (H) MARTINA SLOVÁKOVÁ (SK)
PAVEL STEREC (CZ) GÖKCE SUVARI (TR) BÁLINT SZOMBATHY (H) MARK THER (CZ)
LUCIA TKÁČOVÁ / ANETTA MONA CHISA (SK) JAROSLAV VARGA (SK)
JAN VORMANN (D) LITTLE WARSAW (H) RICHARD WIESNER (CZ)

LUCIA TKÁČOVÁ / ANETTA MONA CHISA

Skús to znova. Zlyhaj znova. Zlyhaj lepšie. / Try again. Fail again. Fail Better, 2011
Záber z videa / Video still

ANDRÁS CSÉFALVAY
Dinosauri pohľad na národný štát / A Dinosaurs View
on the Nation State, 2013
Záber z videa / Video still

PROJEKT SÚKROMNÝ NACIONALIZMUS

Po skončení studenej vojny celý svet podľahol ilúzii, že systém národných štátov je na úpadku a že v čase globalizácie už nebude zohrávať rozhodujúcu úlohu. Tento všeobecne rozšírený názor však ignoroval skutočnosť, že začiatkom 1990-tých rokov na území bývalého Sovietskeho zväzu a Juhoslávie vznikali nové štáty ako huby po daždi. Myšlienka zániku zastaraných trendov a prúdov, ktoré sa v podstate považovali za súčasť modernej doby, bola podporovaná aj diskurzom postmodernizmu. Termín „post-nacionalizmus“ uspokojujúci potrebu diferenciácie mal reprezentovať novú obsahovú náplň zastara-

PRIVATE NATIONALISM PROJECT

The post-Cold War world loved to share the illusion that the system of nation-states is declining and is no longer a major force in this time of globalization. This widespread belief was not even shaken by the fact that in the early nineties new states mushroomed on the very territory of the former Soviet Union and Yugoslavia. The idea of the disappearance of all these obsolete trends and currents – among them nationalism, which was considered by its very essence to belong to the modern age – has been also promoted in postmodern discourse. The term “post-nationalism” (which satisfied the need for distinction)

BORSOS LŐRINC
Roztomilé akvarely / Cute Little Aquarelles, 2012

Foto / Photo: Szenteleki Gábor

ného, romantického národného cítenia doznievajúcej éry.

Prehliadaná realita však nabrala úplne iný kurz ako naznačovali predpovede teoretikov. Kedže realita poukazovala na pravý opak, nacionálizmus sa čoraz menej mohol považovať za fenomén strácajúci svoj význam v globalizovanom svete. Nenávistné prejavy a násilné prejavy xenofobie šíriace sa po celej Európe poukázali na naliehavú potrebu dôkladného preskúmania rafinovaného návratu starého fenoménu s novou tvárou a vysokou adaptibilitou na nové podmienky.

Vznikli nové teoretické rámce zachytávajúce rozdiely medzi studeným či dobrým „občianskym nacionálizmom“ považovaným za priateľný a pokrovkový a medzi barbarským „etnickým nacionálizmom“ vracajúcim sa do dávnych čias. Vlastenectvo ako zmyšľanie orientované na budúcnosť považované za pozitívum a na druhej strane nacionálizmus predstavujúci národnú hrdosť a cítenie v starom ponímaní považovaný za negatívum taktiež napíňali potrebu terminologickej diferenciácie. Čo sa týka Európy, teoretiči trpiaci „ontologickou neistotou“ boli pripravení aplikovať „zlú“ verziu nacionálizmu na novú Európu (východnú časť Európy) a stali sa pareniskom za staraných ideológií. „Horlivý“ a nebezpečný nacionálizmus sa bežne spájal s okrajovosťou, perifériou.

Každopádne viac ako dve desaťročia po studenej vojne a páde komunizmu sa rastúci nacionálizmus v postsocialistickej krajine mohol len ľahko pripisovať ľahostiam prechodného obdobia. Vymedzovať nacionálizmus na perifériu už nebolo možné vzhľadom na skutočnosť, že normatívna kultúra v Európe vrátane ustálených západných demokracií bola na vzostupe. Hoci tento proces vyrazil skôr z oneskorenej a narúšenej varianty kapitalistického systému než z jeho víťaznej podoby, v novom tisícročí sa jednoznačne ukázalo, že do konca ani veľké a bohaté národy nie sú voči nacionálizmu odolné, najmä ak je ohrozený základný kameň ich bezpečnosti a ekonomickej prosperity.

Namiesto ďalšieho popierania a ilúzií sa teórie začali adekvátnie meniť, keď-

was supposed to stand for the change in meaning of the outdated and romantic national sentiment of the withered ages.

The overlooked reality took a turn that was quite different from the prophecies of the theory-makers. It has become increasingly difficult to view nationalism as a waning force in a globalized world, since reality has turned out to be quite the opposite. The hateful rhetoric and violent xenophobic acts that have recently spread throughout Europe have increased the need to keep a close eye on the stealthy comeback of an old phenomenon with a new face and a greater adaptability to the new conditions.

New theoretical frameworks have been put forward to draw a distinction between dispassionate, good “civic nationalism” (considered acceptable and up-to-date) and barbaric “ethnic nationalism”, which harkens back to previous eras. Patriotism, which signifies a future-oriented sentiment, is considered good, while nationalism, which represents the older concept of national pride and national sentiment, is seen as bad – here, again, the need for terminological distinction has been fulfilled. As for Europe, the theorists were ready to apply the “bad” definition to the New Europe (the eastern part of Europe), which suffered from “ontological insecurity” and as such served as a hotbed for obsolete ideologies. “Hot” and dangerous nationalism was routinely associated with the margins, the periphery.

Anyhow, more than two decades after the Cold War and the collapse of the communist system, it is difficult to blame the difficulties of the transition for the rising nationalisms in the post-socialist countries. Nor is it any longer acceptable to locate nationalism at the margins and at the peripheries, given the fact that normative culture is on the rise throughout Europe, including the old Western democracies. Although this process is more likely to emerge in the belated and impaired variation of the capitalist system than in the victorious ones, in the new millennium it has been clearly demonstrated that even large and rich nations are not immune against nationalism if the cornerstone of their security and economic prosperity is at stake.

Instead of engaging in further denial and illusions, theory shifted its focus accordingly onto trying to explain the phenomenon by identifying the composition of the soil on which nationalism is able to

že tento fenomén sa musel vysvetliť zadefinovaním zloženia pôdy, na ktorej nacionálizmus dokáže rozkvitať dokonca aj v ustálených demokraciách. Billing skúmal nacionálizmus v ustálených národoch a demokraciach a vytvoril nový pojem „banálny nacionálizmus“, ktorý ponúkal argumenty pre existenciu neviditeľného, naturalizovaného, „neoznačeného“ a latentného druhu nacionálizmu pripraveného v prípade potreby sa zmobilizovať. Na dôvažok zmazal ostrú hranicu medzi národným cítením veľkých a malých a medzi „prekliatými“ a „požehnanými“ národmi.

Kedže transformácia nacionálizmu 19. storočia na jeho variant v 21. storočí nazývaný „neo-nacionálizmus“ sa už viac nemohol spájať len s vysokou politikou štátov či podporných štátnych inštitúcií, Edensor kládol dôraz na všeobecnú kultúru a bežné, každodenné praktiky a sekulárne rituály, ktoré boli súčasťou procesu pretvárania a potvrdzovania národnnej identity. Poukázal aj na sotva uvedomovaný súbor predpokladov a činností laikov v porovnaní s predchádzajúcim všeobecnejším zameraním na oficiálne, tradičné a historické prejavy nacionálizmu. Billigova analýza „neoznačeného“ (studeného a umiereného) nacionálizmu v ustálených demokraciách odhaluje zložitú povahu nacionálizmu, ktorý sám seba naturalizuje tak účinne, že sa za nacionálizmus ani nepovažuje. Edensor varuje, že tento mechanizmus sa neobmedzuje len na makroúroveň a vysokú kultúru, keďže každodenná populárna kultúra je pri propagácii národného cítenia oveľa účinnejšia. Ani jeden z nich však nedokázal uviesť žiadne príklady z oblasti východnej a strednej Európy, ktorá sa mimochodom považuje za kolísku neo-nacionálizmu.

Premenlivé ľažisko vnímania nacionálizmu rezonuje aj v pojme „súkromný nacionálizmus“, provokatívnejšom a nie príliš adekvátnom spojení slov s údajne protikladným významom, ktoré vytvorili iniciátori tohto projektu, a ktorým chceli poukázať na znepokojujúci fakt, že nacionálizmus nie je čosi mimo súkromného života, čosi uvalené na občanov zvonka zo strany mocí, ale čosi, čo intenzívne existuje a prosperuje aj na mikroúrovni. Obyčajní ľudia, inak slušní občania, sa nemôžu dočkať, kedy môžu konečne prijať zvyky a rituály šírené národným školstvom, historiografiou a vizuálnymi klišé štátnosti tvorivo podporujúceho nové spôsoby uctievania svojho vlastného „prirodzeného“ spoločenstva. Stavebné bloky nacionálizmu sú súčas-

flourish even in the old democracies. In his exploration of the nationalism of established nations and democracies, for which he coined a new term: “banal nationalism”, Billig argues for the existence of an invisible, naturalized, “unflagged” and dormant type of nationalism that is ready to be mobilized when needed. As a bonus, he erases the clear dividing line between the national sentiments of the great and the small, and between the “cursed” and the “blessed” nations.

Since the transformation of 19th-century nationalism into its 21st-century variant (named “neo-nationalism”) could no longer be exclusively connected to high politics driven by the state or to supportive state institutions, Edensor emphasizes the influence of popular culture and the mundane, everyday practices and secular rituals that were part of the process of re-shaping and reaffirming national identity. He also sheds light on the barely conscious set of assumptions and activities of laymen, as opposed to the earlier, more general focus on the official, traditional and historical manifestation of nationalism. Billig’s analysis of the “unflagged” (cool and tempered) nationalisms of the established democracies reveals the tricky nature of nationalism, which naturalizes itself so effectively that we do not even recognize it as such. Edensor, warns us that the mechanism is not to be restricted to the macro level or high culture, since everyday popular culture is much more effective in propagating national sentiments. However, both authors fail to provide any examples from Central and Eastern Europe, a region otherwise considered to be a hotbed of neo-nationalism. The shifting focus of the way we scholars look at nationalism is reflected in the term “private nationalism” – an even more provocative, ill-fitting combination of words with supposedly opposing meanings that was coined by the initiators of the present project, whose aim is to make the disturbing point that nationalism is not something beyond private life or something imposed on the public by outside forces, but that it exists and prospers at the micro level as well. Ordinary people, otherwise good citizens, are eager to embrace the habits and rituals disseminated by national education, history writing, and visual banalities of nationhood, creatively promoting new ways of worshipping their own “natural” community. The building blocks of nationalism are part of our everyday life, our daily existence, our habits, customs and rituals, regardless of whether we notice them or not. The redistribution of national identity relies on our barely conscious set of assumptions about whom we do and whom we do not consider to be a part of our nation.

MARTIN PIAČEK
Otvorený cyklus Najväčšie trapasy slovenskej histórie, od roku 2007
2. augusta 1945, československý prezident Eduard Beneš podpisuje 33. prezidentský dekrét.
Open cycle The Biggest Embarrassments of Slovak History, since 2007
2nd of August 1945, Czechoslovak president Eduard Beneš signing the 33rd Decretum

Foto / Photo: Marko Horban

Nationalism in any form is considered the most visual of all political currents; it presents itself via a plethora of vivid images, symbols and myths, to which

ťou každodenného života, každodennej existencie a súčasťou obyčají, zvykov a rituálov ľudí bez ohľadu na to, či si to uvedomujeme alebo nie. Prerozdelenie národnej identity závisí od nášho sotva uvedomovaného súboru predpokladov ohľadom tých, ktorých považujeme alebo nepovažujeme za súčasť svojho národa.

Nacionalizmus sa v akejkoľvek jeho podobe považuje za najvizuálnejší zo všetkých politických prúdov a prejavuje sa nepreberným množstvom živých obrazov, symbolov a mýtov, ku ktorým prispievajú aj sny, fantázie a predstavy. Nacionalizmus hovorí rečou obrazov a ponúka zmyslové skúsenosti a intuitívne pocity spolupatričnosti v mene velebených symbolov a znakov, okamihov spoľanej história pripomínaných pamiatkami a v mene „vlastí“ ako posvätného priestoru špecificky vymedzeného hranicami, pre ktorý je potrebné obetovať aj pocit istoty a bezpečnosti súkromného života. Umenie a kultúra sú významnou súčasťou procesu budovania národa a zároveň disciplínami, ktoré dokážu odhaliť skryté prvky, dešifrovať správy a podvraťať hypnotické mechanizmy, prostredníctvom ktorých sa nacionalizmus stáva súčasťou každodenného života.

Hoci sa niektoré nedávne výstavy a zbierky esejí venovali naliehavnej otázke rezonovania nacionalizmu v modernom umení, príliš málo pozornosti sa venovalo procesu zaznamenávania, každodennej rutine „privatizácie“ nacionalizmu a jeho vnímaniu a komentovaniu zo strany umelcov. Tento spoločný projekt sa zameriava na problematiku „súkromného nacionalizmu“ ponímaného z hľadiska spoločensky uvedomelých a reflexívnych umelcov s kritickými postojmi v postsocialistických a iných krajinách.

Projekt Súkromný nájazd v súlade so svojim názvom nemá v úmysle zameriavať sa na okamihy vysokej politickej drámy, ale skôr na proces prirodzeného absorbovania a akceptácie týchto okamihov obyčajnými ľuďmi, a prostredníctvom toho skúmať pevnú textúru každodennej skúsenosti a proces zapájania obyčajných ľudí do rozhýbania mašinérie nájazdu. Naše banálne klišé, nálepky a stereotypy označujúce „nás“ ako prirodzených príslušníkov národa a „tých druhých“, ktorí do národa nepatria, sa musia kriticky prehodnotiť. Cielom spoločného projektu je poukázať na prehliadané aspekty každodennej rutiny nájazdu a na rafinovaný proces absorpcie a infiltrácie jeho zložiek do každodenného života ľudí.

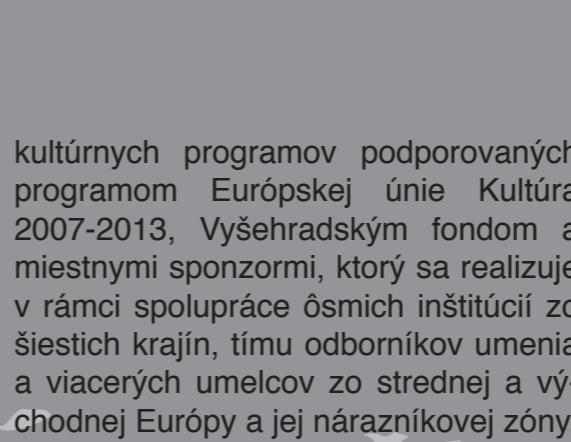
Projekt Súkromný nacionalizmus je sériou medzinárodných uměleckých a

TIBOR HORVÁTH
co.co, 2010
Záber z videa / Video s

dreams, fantasy and imagination also contribute. Nationalism speaks the language of images; it offers sensual experiences and the gut feeling of belonging, in the name of praised symbols and signs; moments of a shared history commemorated by monuments and the “homeland”; a sacred space, well-defined by borders, for which the security of private lives is to be sacrificed. Art and culture are very much a part of the nation-building process as well as being the disciplines capable of detecting hidden elements, decoding messages and subverting the hypnotic mechanism by which nationalism becomes a part of our daily lives. Although some recent exhibitions and collections of essays have addressed the urgent question of how nationalism resonates within contemporary art, far too little attention has been paid to the process of inscription, to the daily routine of the “privatization” of nationalism, and how artists observe and comment on it. This recent collaborative project focuses on the issue of “private nationalism” as it is seen by socially conscious, reflective and critical artists in the post-socialist countries and beyond.

In line with its chosen name, the Private Nationalism Project does not plan to focus on moments of high political drama, but rather on the process by which these moments are so naturally absorbed and embraced by ordinary people. It thus concentrates on the solid texture of ordinary people's everyday experience and

Namiesto „konzervovaných“ ready-made výstav putujúcich do rôznych častí regiónu ignorujúc miestne podmienky kontexty a priority sa jednotlivé výstavy snažia riešiť problémy a odstraňovať.

involvement in setting in motion the machinery of nationalism. The project will scrutinize our banal clichés, labels and stereotypes about ourselves as natural members of our nation and about those who are excluded from it. The aim of the collaborative project is to shed light on the overlooked issue of the daily routines of nationalism, the subtle process by which its ingredients infiltrate and are absorbed into citizens' everyday lives. The Private Nationalism Project is a series of international art and cultural programs supported by the European

MATEJ KAMINSKÝ

Národná vášeň / National Passion, 2013
Záber z videa / Video still

JONATHAN RAVASZ

Vizualizácia dopytu po súpise pravicového extrémizmu (DEREX) / Visualization of the Demand for Right-Wing Extremism Index (DEREX), 2013

Foto / Photo: Jan Skalička

vať obavy vyplývajúce zo „súkromného nájazdu“ ktoré sú relevantné pre každú zo zúčastnených krajín pre zohľadnení skutočnosti, že jeho prejav sa v jednotlivých krajinách značne líšia. Každá krajina má svoj vlastný receptor na národné obrodenie a aj výsledky sú značne líšia vo všetkých zúčastnených krajinách. Namiesto predurčenej generickej sústavy mýtov, symbolov a konceptí nájazdu sa projekt spolieha na selektívny charakter nájazdu, ktorý si svoje komponenty vyberá z konkrétnych národných repertoárov a v dôsledku toho má v jednotlivých krajinách pestrú škálu alternatívnych možností, keďže ešte aj nepriateľ sa v každej kultúre špecifikuje iným spôsobom. Ak je nájazd mobilizáciou mäs s cieľom zjednotiť národ, tak si každá nacionalistická kultúra vyberá témy zo svojich disponibilných zdrojov, ktoré dokážu stmelíť jednotlivcov do národnej jednoty.

Union's Culture Programme 2007-2013, the Visegrad Fund, and local sponsors. It will be realized as a collaborative effort among eight institutions from six countries, a team of art professionals, and several artists from Central-Eastern Europe and its buffer zone.

Instead of “canned”, ready-made exhibitions traveling aimlessly to the different parts of the region while ignoring the local settings, contexts and priorities, the subsequent exhibitions will seek to remedy the problems and concerns of “private nationalism” that are relevant in each of the countries involved, based on the fact that the national cases differ so widely. Each participating country has its own recipe for national revival, and the outcomes of these recipes differ greatly as well. Instead of a predetermined generic set of myths, symbols and concept of nationalism, the project

ty. Horlivý nacionálizmus je vždy spojený so špecifickým národným čítaním a interpretáciou história popretkávanej slávnymi udalosťami napíňajúcimi národ hrdošou a bolestivými pocitmi poníženia národného spoločenstva dedičnou hanbou prenášanou z generácie na generáciu.

Hoci všetky výstavy budú vychádzať z tvorby tej istej skupiny umelcov a pozostávať z diel citlivých na súbor súvisiacich problémov v zúčastnených krajinách, každá hostiteľská inštitúcia poskytne miestne špecifické podtémy alebo vlastný pohľad na „zastrešujúcu tému“. Preklenutím svojho geografického okruhu môže obsahová náplň projektu prekročiť svoj rámec. Po tejto trajektórii sa budú skúmať jednotlivé miestne podmienky, priority a naliehavé potreby, ako aj subregióny, zóny lokálnych konfliktov, politické napäťia a súvisiace menšinové otázky. Za socializmu sa štátna hranica považovala za tabu, avšak po rozpade Sovietskeho satelitného systému sa to vypomstilo. V strednej a východnej Európe sa v dôsledku rozpadu Rakúsko-uhorskej monarchie s historicky zmiešaným etnickým obyva-

reliess on the selective nature of nationalism, which chooses its components from particular national repertoires and thus differs greatly from one country to the next, since even the “enemies” are defined differently in each culture. If nationalism is about mobilizing the masses in order to unify a nation, then each nationalist culture seeks out topics from its own available inventory that are capable of fusing diverse individuals into a national unit. Fervent nationalism is always associated with a specific national reading and interpretation of history that has been woven from glorious events (a source of pride) and painful humiliations of the collective (with hereditary shame passed from one generation to the other).

Although all the exhibitions will be based on works from the same pool of artists and will feature artworks that are sensitive to the relevant issues in the participating countries, each host institution will provide a locally specific sub-topic or approach to the “umbrella concept”. It might extend its scope beyond its borders by sweeping its geographical radius. Following this trajectory, different

ločných a susedných územiacach. Do hry vstupuje aj spolupráca umelcov rôznych národností, ktorí predložia argumenty a sformulujú vízie na podporu mierového spolužitia.

Pokial' ide o jednotlivé lokality, tie s menšími priestorovými možnosťami (Apartman Project Gallery, Berlín) sa môžu rozhodnúť pre prezentáciu experimentálnych diel, alebo sa zamerať len na špecifické, miestne významné aspekty. Prinosom lokalít s väčšími priestormi bude dôkladné vypracovanie jednotlivých aspektov skúmanej témy (Hala umenia Košice / M 21 Gallery, Zsolnay Cultural Quarter, Pécs / Bunkier Sztuki, Krakov / MODEM, Debrecín).

Ostrale (Drážďany), najzápadnejšie položená lokalita, zájde ešte ďalej a siahne po dielach vytvorených v a súvisiacich s ustálenými západnými demokráciami s cieľom odhaliť a vyvrátiť hlboko zakorené predstavy o tom, že živná pôda nacionálizmu sa nachádza výlučne len vo východnej časti Európy. Kým výstava v Galérii Divus v Prahe poslúži ako vlnková lodička projektu vysielajúca svetelné signály do celého projektu, Ostrale'14

hypnosis and mass delusion by subverting the imagined naturalness of national identity and by uncovering the process in which we construct the “Other”, which plays a crucial role in building the image of a homogenous nation. However, apart from casting light on conflicts and problems, the other side of the coin will be shown as well: the historical tradition of the transnational overarching of borders and the existence of fruitful and mutual influences in shared and neighboring territories. Cooperation among artists with different nationalities will also come into play, thus providing arguments and visions for promoting peaceful co-existence.

As for the different sites, those with smaller spaces (Apartman Project Gallery, Berlin) are free to embrace experimental works or focus exclusively on specific, locally important aspects. Sites with bigger exhibition spaces will contribute by offering a more meticulous elaboration of various facets of the topic (Kunsthalle, Košice / m21 Gallery, Zsolnay Cultural Quarter, Pécs / Bunkier Sztuki, Krakow / MODEM, Debrecen). Ostrale (Dresden), located in the most “Western” country, goes even further by reaching out for artworks produced in and related to the old Western democracies, with the aim of revealing and undermining the deep-seated belief that the fertile soil of nationalism is to be found exclusively in the eastern part of Europe.

While Divus Gallery in Prague serves as a kind of flagship exhibition space, sending out sparks for the rest of the project, Ostrale'14 in Dresden offers a kind of survey of the issue at hand. Each exhibition will feature various educational programs and associated events. Parallel to the exhibitions, an international artist-in-residence program will offer 15 artists from all six participating countries the opportunity to spend a total of 15 months in four countries, a great possibility for cultural exchange and immersion into another culture. (The hosting organizations are: SpaceGallery, Bratislava / ApartmanProjekt, Istanbul / Ostrale, Dresden / AAA/Approach Art Association, Pécs.) Workshops and an international conference to be held in Pécs (Hungary) will give the project a background for dialogue, with the aim of unfolding art's potential for understanding the 21st-century revival in nationalism in the former Eastern Bloc and beyond.

Chci tu byť s vami.

MARK THER
Pflaumen, 2011
Záber z videa / Video still

telstvom dá nepriateľ ľahko nájsť aj za hranicami nanovo vytýčenými po prvej svetovej vojne a potvrdenými po druhej svetovej vojne. Čo sa týka miestnych nepriateľov, latentné staré kliše čakalo len na svoju mobilizáciu a ako konkrétny cieľ ponúklo miestne menšiny (Židov, etnické menšiny, Rómov, homosexuálov), hoci konkrétna špecifikácia nepriateľa sa v jednotlivých krajinách líšila. Antisemitizmus a protirómske náladu sú sice v dnešnej západnej Európe spoločensky neakceptovateľné, rastúci nacionálizmus však vyvolávajú prisťahovalci z rôznych kultúr a rôzneho vierovyznania.

Umelecké diela dokážu prerušiť hypnózu a masový prelud pomocou vyvratenia predstáv o prirodzenosti národnnej identity a odhalenia procesu konštrukcie „tých druhých“, ktorý zohráva klúčovú úlohu pri budovaní imidžu homogénneho národa. Okrem osvetlenia konfliktov a problémov sa však ukáže aj druhá strana mince: historické tradície nadnárodného presahu hraníc a existencia plodných a vzájomne prospiešných vplyvov na spo-

local settings, priorities and urgencies, as well as sub-regions, zones of local conflicts, political tensions and related minority questions will be explored. Although national borders were considered a taboo issue under communism, after the collapse of the Soviet satellite system the subject came back with a vengeance. In Central-Eastern Europe, due to the collapse of the Austro-Hungarian Empire with its historically mixed ethnic communities, the enemy is easily found beyond the national borders that were newly drawn after WWI and re-confirmed after WWII. In terms of local enemies, the old clichés were just waiting to be mobilized, with local minorities as specific targets (Jews, ethnic minorities, Roma, homosexuals), even if the degree and specific target is different in each country. Although anti-Semitism and anti-Roma sentiments are considered taboo Western Europe for now, the rising nationalism in Western Europe is currently being triggered by immigrants from different cultures and with different religions. Art is capable of disrupting

v Drážďanoch prinesie určitý prieskum predmetnej problematiky. Všetky výstavy budú sprevádzať programy muzeálnej pedagogiky a rôzne spoločné podujatia.

Súbežne s výstavami sa uskutoční medzinárodný pobytový umelecký program, ktorý 15 umelcom zo šiestich zúčastnených krajín umožní spoločne stráviť 15 mesiacov v štyroch krajinách, čo bude vynikajúcou príležitosťou pre kultúrnemu výmenu a hlbkové spoznávanie inej kultúry. (Hostiteľskými organizáciami umelcov sú: SpaceGallery, Bratislava / ApartmanProjekt, Istanbul / Ostrale, Drážďany / AAA/Approach Art Association, Pécs.)

Workshopy a medzinárodná konferencia v Pécsi (Maďarsko) poskytnú projektu diskurzívne zázemie s cieľom odhaliť potenciál umenia pri zobrazovaní návratu nacionálizmu v 21. storočí v bývalom východnom bloku a mimo neho.

PRIVATE NATIONALISM - KOŠICE

The dynamic social development in the countries of the former Eastern, Soviet bloc over the past quarter of century has brought to the surface many negative phenomena, which in 1989/90 appeared to have been overcome for ever, such as the residues of communism. However, we have to admit that we were very wrong; actually the accelerated course of history confronted us with other unexpected conflicts. The same, even romantic approach has been applied in the visual arts as well; many of us advocated for apolitical, autonomous art in the belief that along with the change of regime we would forever get rid of official and engaged art, i.e. art serving the politicians and a political party or a specific political ideology. The same be-

PRIVÁTNY NACIONALIZMUS - KOŠICE

Dynamický spoločenský vývoj v krajinách bývalého východného resp. sovietskeho bloku v uplynulom štvrtstoročí vyplavil na povrch mnoho negatívnych javov, ktoré sa v rokoch 1989/90 zdali byť navždy prekonanými pozostatkami komunizmu. Treba však priznať, že sme sa veľmi mylili. Zrýchlený chod dejín nás dokonca postavil pred ďalšie neocakávané konflikty. Podobný, dokonca až romantický prístup sa uplatňoval aj vo výtvarnom umení. Mnohí sme sa zasadzovali za apolitickosť a autonómne umenie vo viere, že zmenou režimu sa navždy zavíme oficiálneho, angažovaného umenia slúžiaceho politikom, politickým stranám a ich ideológiám. Toto presvedčenie sa transformovalo aj do súčasnej výtvarnej tvorby, ktorá sa mala vyhýbať politickým témam, mala zostať uzavorená vo svojich imanentných problémoch.

Medzinárodné prehliadky výtvarného umenia už v 90-tych rokoch minulého storočia naznačovali, že v súčasnom výtvarnom umení sa objavujú protichodné tendencie nekorelujúce s našimi predstavami. Aktuálne umenie sa nemohlo dištancovať od vojnových konfliktov a uzavrátať sa pred spoločenskými konfliktami, ktoré čoraz výraznejšie tematizovali javy ako nacionalizmus, antisemitizmus, homofobia, antiliberalizmus a pod. Všetky neduhy spoločnosti, ktoré sa počas desaťročí komunizmu potláčali, sa zrazu prevalili do najvyšších poschodí politiky a dostali sa do hlavného prúdu verejného diskurzu, čomu napomáhali aj paralelné udalosti v iných častiach Európy a na ostatných kontinentoch.

V strednej Európe sa vojnové konflikty na území bývalej Juhoslávie v prvej polovici 90-tych rokov podpisali pod nový diskurz v umení. Podstata konfliktu – nacionalizmus – sa postupne tematizovala aj v iných krajinách bývalého východného bloku, často v spojitosti s ďalšími lokálnymi konfliktami ako politický klerikalizmus, ultrakonzervativizmus, hľadanie a pomenovanie vonkajšieho a vnútorného nepriateľa či neschopnosť priznať komunistickú minulosť. Vznikom nových národných štátov v regióne sa opäť objavili tendencie oficiálneho národného umeleckého diskurzu, nového oficiálneho umenia vo verejnem priestore, ktoré boli a dodnes sú poznamenané tradičným ponímaním výtvarného umenia a diela umiestneného vo verejnem priestore. V dôsledku vzniku nových štátov a nových politicko-ideologických definícií budúcnosti sa aj v existujúcich krajinách vytvoril priestor pre umenie kontaminované mocensko-nacionalistickými zámermi a očakávaniami, ktoré sa stali prostriedkom formovania novej národnej a politickej identity. Práve tiež tento trend, ktoré sa dajú identifikovať v každej stredoeurópskej krajine bývalého východného bloku, prispeli k vzniku aktivít, ktoré odmietať tieto snahy aj vo výtvarnom umení. Vážnosť situácie dokazuje aj záujem historie umenia o skúmanie problematiky národa a nacionalizmu v netradičnom kontexte. Okrem renomovaných podujatí ako Documenta v Kasseli sa táto téma stala predmetom napríklad aj kritickej výstavy Ř! Česká národná identita v současném výtvarném umení na Vysokej škole uměleckého průmyslu v Prahe (2012/13) či analyticko-kritickej výstavy Slovenský mýtus v Slovenskej národnej galérii v Bratislavе.

LITTLE WARSAW

Zápas vnútornej pravdy / The Battle of Inner Truth, 2011

Foto / Photo: Lenke Szilagyi, copyright © Little Warsaw

lie was held regarding contemporary art, which was supposed to steer clear of political themes and retreat into its immanent problems. In the 1990s, the international visual arts reviews were already indicating that contemporary visual arts was incorporating tendencies that were uncorrelated and even in conflict with our ideas. The art of the time could not distance itself from the armed conflicts, aloof from social conflicts, which more and more thematized such phenomena as nationalism, anti-Semitism, homophobia, anti-liberalism, etc. All the ills of society which were smothered during the decades of communism, suddenly rolled over to the highest levels of politics, got into the mainstream of public discourse, which was reinforced by parallel events in other parts of Europe and other continents.

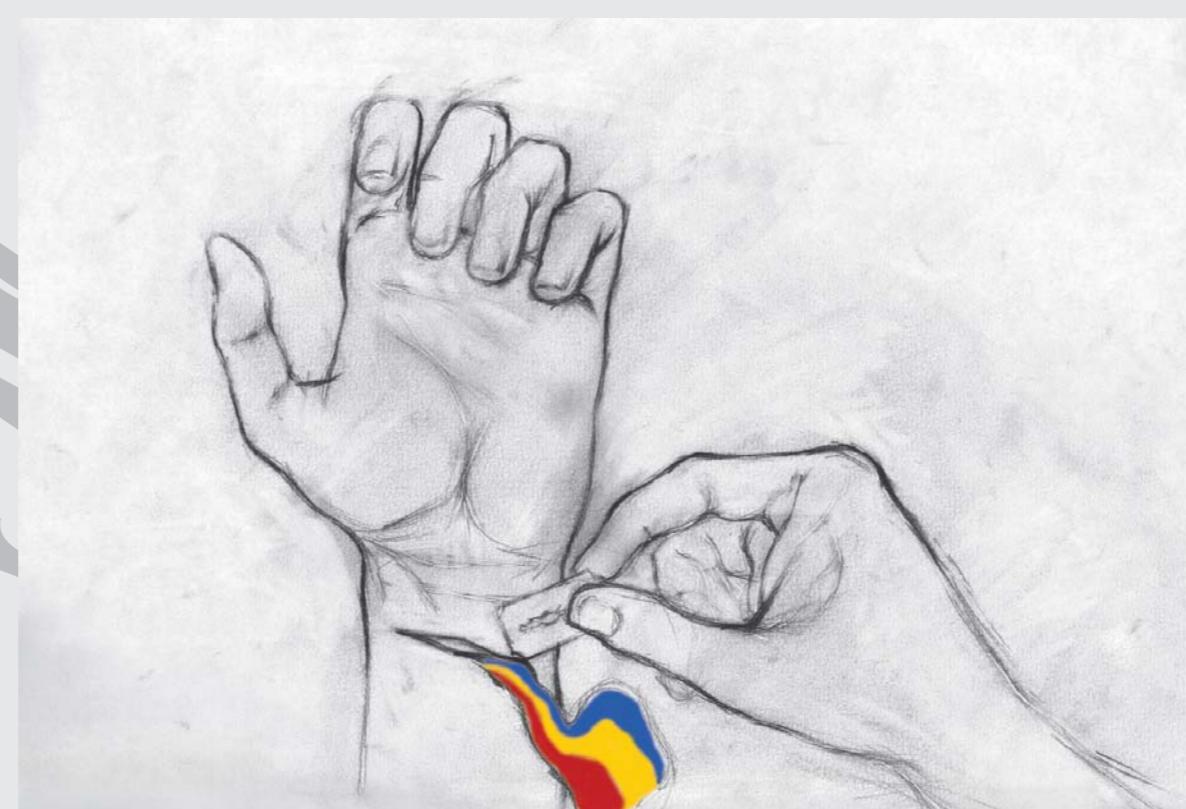
In Central Europe, the war and conflicts in the first half of the 1990s in the former Yugoslavia, brought about a new discourse in art, the essence of the conflict – nationalism – was also gradually thematized in other countries of the former Eastern bloc, which was often associated with other local conflicts such as political clericalism, ultra-conservatism, finding and naming an external and internal enemy, or the inability to admit

slave (2005/06). Stredoeurópsky región však zaregistroval aj výstavy usilujúce o vedomé, politickou mocou riadené budovanie národného vedomia ako napr. výstava Hrdinovia, králi, svätí (Hősök, királyok, szentek), ktorá sa uskutočnila v prestížnej Maďarskej národnej galérii v Budapešti (2012) pri príležitosti prijatia novej ústavy Maďarska. Aktivity podobného charakteru získali priestor aj v súčasnom umení, čo dokazuje aj veľkolepá výstava s pochybnou koncepciou v budapeštianskej Hale umenia (Műcsarnok) pod názvom Čo je maďarské? (2012). Táto kontaminácia však poznamenala aj importované výstavy, napr. prezentáciu oficiálneho čínskeho umenia od roku 1978 po súčasnosť v priestoroch Múzea krásnych umení v maďarskej metropole pod názvom Tradícia a obnova (Hagyomány és megújulás, Szépművészeti Múzeum, Budapešť, 2012).

Miesta a priestory súčasného umenia, väčšinou galérie neoficiálnej scény, generujú kritické myslenie v širokej škále výtvarného prejavu. Do tohto výrazného a spoločnosť elementárnym spôsobom oslovujúceho dialógu sa s úspechom zapojili public artové projekty (Politik-um, Transart Communication Public Dialog Komárom – Komárno, organizátori Ilona Németh a József R. Juhász, a

the Communist past etc. Owing to the emergence of new nation states in the region and the trends of the official national artistic discourse, a new official art in public space emerged again, which has been and is marked by the traditional concept of fine art and by the artwork located in public areas. The emergence of new states and new political-ideological definitions of the future of the already existing countries created a space for art contaminated by power and nationalist intentions and expectations, which has become a means for forming a new national and political identity. Precisely these trends, which can be identified in each Central European country of the former Eastern bloc, have contributed to the outset of activities rejecting these attempts in the visual arts as well.

The seriousness of the situation is also demonstrated by the interest of art history to explore national themes and nationalism in an unconventional context. In addition to large events such as Documenta in Kassel, the discussion of this issue has also become the subject of the critical exhibition Ř! The Czech national identity in contemporary art at the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague (2012/13) and of the analytical-critical exhibition The Slovak Myth in the Slovak National Gallery in Bratislava (2005/06). Our Central European region, though, also held exhibitions aimed at the conscious building of national awareness controlled by a political power as it was e.g. the exhibition Heroes, Kings, Saints on the occasion of the new Hungarian Constitution in the prestigious Hungarian National Gallery in Budapest (2012). Activities of a similar nature have gained space also in contemporary art, which was proved by a magnificent exhibition with a dubious concept What is Hungarian? (2012) in Budapest Kunsthalle (Műcsarnok); however, this contamination has also marked imported exhibitions, e.g. the presentation of the official Chinese art from 1978 to the present in the premises of the Museum of Fine Arts in the Hungarian capital under the name of Tradition and Renewal (Museum of Fine Arts, Budapest, 2012).

CIPRIAN MURESAN

Rumunská krv / Romanian Blood, 2005

ďalšie). Táto intelektuálna a umelecká pozícia súčasného umenia je zastúpená v každej krajine nášho regiónu. Výstava Privátny nacionalizmus, resp. jej variant v Košiciach, pertraktuje rôzne polohy a pohľady na túto tému pri akceptovaní a zdôrazňovaní špecifík jednotlivých krajín. Špecifický charakter vybraných diel z jednotlivých krajín je daný práve odlišným vývojom spoločnosti, rôznou mierou zakorenenosťi intolerantných ideológií a prekonceptií, centralizovaného formovania národnej identity a schopnosti konfrontovať sa s negatívnou minulosťou štátu a národa a priznania si miery historickej zodpovednosti za krivdy spôsobené iným. Výber diel je výsledkom kurátorského konceptu jednotlivých zahraničných partnerov. Hlavným spoločným znakom týchto diel nie je iba kritické uvažovanie o aktuálnych témach spoločnosti, v ktorej ich autori žijú, ale aj ich posteje, keďže títo umelci neraz vyslovujú menšinový názor a atakujú predstavy a presvedčenia väčšiny aj napriek riziku možných následkov. V prípade Poľska sú to práce tematizujúce identitu, socialistickú a komunistickú minulosť, Českú republiku reprezentujú autori, ktorí sa venujú kritickej reflexii národnej minulosťi a Maďarsko najmä autori s aktivistickými programami a dielami pojednávajúcimi o politike spomínania. Kurátormi košickej výstavy a výberu zo Slovenska (čiastočne aj z Českej republiky) sú výtvarníčka Ilona Németh, a József R. Juhász z Kassákovho intermedialného centra a Michal

Sites and spaces of contemporary art, mostly galleries from the unofficial scene, generate critical thinking within a wide range of artistic expression. This vivid dialogue, addressing society in an elementary way, successfully involved public art projects (Politick-um, Transart Communication Public Dialog Komárom – Komárno organised by Ilona Németh and József R. Juhász, etc.). This intellectual and artistic position of contemporary art is represented in every country of our region. The Private Nationalism exhibition, or its variant in Košice, examines the different positions and views on this issue accepting or emphasising the specifics of each country. It is precisely the different development of societies, different level of the rootedness of intolerant ideologies and preconceptions, centralized formation of national identity, or the ability to confront the negative past of the state and nation or admit the extent of historical responsibility for the wrongs caused to others, which determine the specific features of the artworks selected from different countries. The selection is the result of the curators' concept of the particular partners from abroad.

The main common feature of these artworks is not only a critical reflection on the current societal topics in which their authors live, but also their stance, since not once have they pronounced a minority opinion and attack the ideas and beliefs of the majority – often with the risk

TOMÁŠ RAFA

Nový nacionalizmus v srdci Európy, časozberný projekt 2009-2014. Projekt „Športové múry“
New nationalism in the heart of Europe, time-lapse project 2009-2014. Project "The Walls of Sports"
Záber z videa / Video still

je poznačené či generované istým privátnym „nacionalizmom“?

Košická výstava Privátny nacionalizmus je rozdelená do troch koncepcných celkov: Geopolitika, Mocenské pozície v politike a histórii a Privátny nacionalizmus. Národné výbery kurátorov sa podľa koncepcie Ilony Németh, Józsefa R. Juhásza a Michala Štofa zoskupili podľa charakteru jednotlivých diel a zaradili do medzinárodného kontextu pri zohľadení genius loci výstavného priestoru Kunsthalle. Vyšehradský formát výstavy je rozšírený o Rumunsko, Ukrajinu a Turecko a historicky je opodstatnený aj pohľad na Nemecko, kde práve prebieha nová intenzívna diskusia o nacistickej minulosťi krajiny a nemeckej identite. Projekt predstavuje 55 umelcov a umeleckých zoskupení. Autorkou námetu je

individual subconscious slips of the tongue can be classified by such a negative designation. However, it is evident, that there are works of art, or individual images of the artists' world, that include certain enrooted elements of prejudice, which their originators do not even realize, considering themselves as global citizens, strident defenders of human rights, activists opposing any manifestations of populism and nationalism by their own nation, or liberals without prejudice. The sources of this contradiction can be varied and individual, even intimate. However, they can be jointly evaluated as a certain form of disguised "nationalism", while the question is whether or not this evaluation is marked or generated by a different private "nationalism"?

The Košice exhibition Private Nationalism is structured into three conceptual units: Geopolitics, Power positions in politics and in history and Private nationalism. The national selections of the curators were - according to the concept of Ilona Németh, József R. Juhász and Michael Štofa, arranged and grouped upon the nature of the particular artworks into an international context, while taking into account the genius loci of the exhibition premises of the Kunsthalle. The Visegrad format of the exhibition is extended to Romania, Ukraine and Turkey and, the insight into Germany is also historically justified, as currently in this country there is a new intense debate taking place about the Nazi past and German identity. The project presents 55 artists and artistic groups; the author of the idea is Rita Varga of the Approach Art Association, Pécs, Hungary. The concept also includes the presentation of the exhibition, following Kunsthalle in Košice, in other cities as well: Pécs, Krakow, Prague, Dresden, Istanbul, Berlin and, finally, Debrecen, Hungary again. The exhibition provides an international platform for discussion of the relationship between politics and art, art and power, artistic activism and the impact of art on social processes.

DAN PERJOVSCHI

Foto / Photo:
Odstránenie Rumunska
Removing Romania, 1993-2003 / 2006
Detail

Foto / Photo: Nils Klinger
Courtesy: Dan Perjovschi and Galerija Gregor Podnar,
Berlin / Ljubljana

Štofa z Kunsthalle Košice. Výber slovenského umenia zdôrazňuje špecifický aspekt nacionalizmu - jeho privátny, súkromný charakter, ktorý je možné vnímať iba subjektívnym pohľadom. Do určitej miery je otázne, či je pojem nacionalizmu v tomto prípade adekvátny, keďže niektoré neuvedomelé vyjadrenia - preieknutia jednotlivcov sa nedajú označovať týmto negatívnym pojmom. Je však evidentné, že existujú diela, resp. individuálne obrazy sveta autorov, v ktorých sú zakorenенé určité predsudky, ktoré si ich autori ani neuvedomujú, pričom oni sami sa považujú za svetoobčanov, neoblomných zástancov ľudských práv, aktivistov vystupujúcich proti akýmkolvek prejavom populizmu a nacionalizmu vlastného národa či liberálov bez predsudkov. Pramene tohto rozporu môžu byť rôzne - individuálne až intimne. Ich spoločnou charakteristikou však môže byť určitá forma skrytoho „nacionalizmu“. Otázkou však je, či aj toto ponímanie nie

of possible consequences. In the case of Poland, the selection includes artworks thematizing its identity and the socialist and communist past; the Czech Republic is represented by artists dedicated to the critical reflection of the national past and the Hungarian artists mainly pursue activist programs with artworks dealing with memories of politics. The curators of the Košice exhibition and of the selection of artworks from Slovakia (and partly from the Czech Republic) are the artist Ilona Németh, József R. Juhász of the Kassák Centre for Intermedia Creativity and Michal Štofa from the Kunsthalle of Košice. Their Slovak selection accentuates the specific position of nationalism, its private, personal framework, which can be identified only through the subjective view of another person.

To some extent the question is whether or not, in this case, the concept of nationalism is adequate, because these

Výstavy projektu PN

PN / CZ

21. február - 15. marec 2014
Divus Gallery, Praha (CZ)
Kurátori: Lenka Kladová, Ivan Mečl

PN / SK

27. marec - 30. apríl 2014
Kunsthalle, Košice (SK)
Kurátori: Ilona Németh,
József R. Juhász, Michal Štofa

PN / H

8. máj - 15. jún 2014
M 21 Gallery, Zsolnay Cultural
Quarter, Pécs (H)
Kurátori: Rita Varga,
Márton Pacsika

PN / D

18. júl - 28. september 2014
OSTRALE'014, International Exhibition
of Contemporary Arts, Drážďany (D)
Kurátori: Nadine Bors,
Andrea Hilger

PN / PL

9. november - 30. november 2014
Bunkier Sztuki, Krakow (PL)
Kurátori: Anna Lebsztein,
Lidia Krawczyk

PN / TR / D

15. február - 30. marec 2015
Apartman Project Gallery (TR),
Berlin (D)
Kurátorka: Selda Asal

PN / H

15. apríl - 30. júl 2015
Modem, Debrecín (H)
Kurátorka: Edit András

Exhibitions of the PN Project

PN / CZ

February 21 - March 15, 2014
Divus Gallery, Prague (CZ)
Curators: Lenka Kladová, Ivan Mečl

PN / SK

March 27 - April 30, 2014
Kunsthalle, Košice (SK)
Curators: Ilona Németh,
József R. Juhász, Michal Štofa

PN / H

May 8 - June 15, 2014
M 21 Gallery, Zsolnay Cultural
Quarter, Pécs (H)
Curators: Rita Varga, Márton Pacsika

PN / D

July 18 - September 28, 2014
OSTRALE'014, International Exhibition
of Contemporary Arts, Dresden (D)
Curators: Nadine Bors,
Andrea Hilger

PN / PL

November 9 - November 30, 2014
Bunkier Sztuki, Krakow (PL)
Curators: Anna Lebsztein,
Lidia Krawczyk

PN / TR / D

February 15 - March 30, 2015
Apartman Project Gallery (TR),
Berlin (D)
Curator: Selda Asal

PN / H

April 15 - July 30, 2015
Modem, Debrecen (H)
Curator: Edit András

Sprievodné programy

28. marec 2014, 16:00 hod.

Diskusia:
Prečo privátny národnalizmus?
Diskusiu moderuje filozofka a spisovateľka Juliana Sokolová.
Účastníci: Edit András (historička umenia), Rita Varga (umelecká a organizátorka), Michal Štofa (historik umenia) a ďalší hostia.

9. apríl 2014, 17:00 hod.

Komentovaná tematická prehliadka výstavy.
Výklad: Milan Kolcun,
www.potulka.sk

16. apríl 2014, 17:00 hod.

Komentovaná tematická prehliadka výstavy
Výklad: Michal Štofa, kurátor, historik umenia

24. apríl 2014, 17:00 hod.

Diskusia: Prečo národnalizmus?
Diskusiu moderuje filozof Fedor Blaščák. Účastníci: Juliana Sokolová (filozofka a spisovateľka), Martin Piaček (umelec – Verejný podstavec), Ottó Szabó (umelec – ROVÁS) a Gábor Huszegyi (estetik).

28. marec, 10. apríl a 27. apríl 2014, 9:00 – 17:00 hod.

Komentovaná prehliadka s autorom projektu Tomášom Klímom v Literárnom múzeu Pavla Horova, 072 04 Bánovce nad Ondavou, Hlavná 191

Accompanying Programs

March 28, 2014, 4.00 p.m.

Discussion:
Why Private Nationalism?
Moderated by philosopher and writer Juliana Sokolová
Participants: Edit András (art historian), Rita Varga (artist and organiser), Michal Štofa (art historian) and other guests.

April 9, 2014, 5.00 p.m.

Guided tour of the exhibition
Commentary: Milan Kolcun,
www.potulka.sk

April 16, 2014, 5.00 p.m.

Guided tour of the exhibition
Commentary: Michal Štofa, curator,
art historian

April 24, 2014, 5.00 p.m.

Discussion: Why Nationalism?
Moderated by philosopher Fedor Blaščák
Participants: Juliana Sokolová (philosopher and writer), Martin Piaček (artist - Public Plinth), Ottó Szabó (artist - ROVÁS) and Gábor Huszegyi (aesthete).

March 28, April 10 and April 27, 2014,

9.00 a.m. - 5.00 p.m.
Tour of the exhibitions guided by Tomáš Klima, author of the project, Literary Museum of Pavol Horov, 072 04 Bánovce nad Ondavou, Hlavná 191

ORGANIZÁTORI PROJEKTU PRIVÁTNY NACIONALIZMUS

HLAVNÝ GARANT PROJEKTU
Approach Art Association, Pécs (H)
www.kozelites.hu/privatenationalism

PARTNERI

Apartment Project, Istanbul (TR)
Bunker Sztuki, Krakow (PL)
Divus, s.r.o., Prague (CZ)
Kassák Centre for Intermedia Creativity, Nové Zámky (SK)
MODEM, Galéria a múzeum súčasného umenia, Debrecín (H)
OSTRALE, Centre for Contemporary Art, Drážďany (D)
Zsolnay Heritage Management Nonprofit Ltd., Pécs (H)

PROJEKT SA REALIZUJE S FINANČNOU PODPOROU

Programu Európskej únie Kultúra (2007-2013)
Vyšehradského fondu
Úradu vlády SR v rámci programu Kultúra národnostných menšín 2014 Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

ORGANIZERS OF THE PRIVATE NATIONALISM PROJECT

MAIN ORGANIZER

Approach Art Association, Pécs (H)
www.kozelites.hu/privatenationalism

PARTNERS

Apartment Project, Istanbul (TR)
Bunker Sztuki, Krakow (PL)
Divus, s.r.o., Prague (CZ)
Kassák Centre for Intermedia Creativity, Nové Zámky (SK)
MODEM, Galéria a múzeum súčasného umenia, Debrecín (H)
OSTRALE, Centre for Contemporary Art, Dresden (D)
Zsolnay Heritage Management Nonprofit Ltd., Pécs (H)

THE PROJECT IS SUPPORTED BY THE

European Union Program Culture (2007-2013)
Visegrad Fund
Government Office of the Slovak Republic under the National Minority Culture program 2014
Ministry of Culture of the Slovak Republic

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.'

www.kozelites.hu/privatenationalism

Zoznam vystavovaných diel / List of exhibited works

BORSOS LŐRINC

Roztomilé akvarely, 2012
Cute Little Aquarelles, 2012
13 x 20 cm
Sériu 6 akvarelom / Series of 6 aquarelles

BORSOS LŐRINC

Nehybána zem, 2010
Immovable Land, 2010
50 x 100 x 130 cm
Inštalácia / Installation

BORSOS LŐRINC

Ihrisko (1. Neskutočný terén / 2. Výkop / 3. Ofsajd / 4. Výmena kurtu / 5. Vysoká lopata), 2013 Pitch (1. Unreal ground / 2. Kick-off / 3. Offside / 4. Change of court / 5. High ball), 2013
30 x 40 x 120 cm
Objekty, video / Objects, video

MARCELL ESTERHÁZY

V ten istý deň, 2013 / On the Same Day, 2013
Video 2'43", text

LITTLE WARSAW

Zápas vnútornej pravdy, 2011
The Battle of Inner Truth, 2011
Inštalácia / Installation

CSABA NEMES

Tu stoj!, 2010 / Stand here!, 2010
5' bábková animácia, film still
5' Puppet animation, film still

MARA OLÁH

Gáleria Mary, 2013 / Mara's Gallery, 2013
60 x 80 cm
Malba / Painting

MARA OLÁH

Strach o chlieb, 2013
Worrying about bread, 2013
42 x 32 cm
Malba / Painting

TIBOR HORVÁTH

co.co, 2010
Video 44"

SZABOLCS KISSPÁL

Zamilovaná geografia, 2012
Amorous Geography, 2012
Video 12'

BÁLINT SZOMBATHY

Prielom, 2009 / Breakthrough, 2009
Video 5'

NEMERE KEREZSI

Omagiu, 2007 / Homage, 2007
77 x 111 x 179 cm
Objekt / Object

NEMERE KEREZSI

Omagiu, 2007 / Homage, 2007
77 x 111 x 179 cm
2'19" video, objekt / 2'19" video, object

GÁBOR KRISTÓF

Von Teese Bismarck, 2012
Von Teese Bismarck, 2012
150 x 200 cm
Malba / Painting

SOCIÉTÉ RÉALISTE

Culture States, 2008-2013
200 x 120 cm, 3 kusy
C print

ULU BRAUN

Atlantická záhrada, 2010
Atlantic Garden, 2010
Video 6'27"

BARBARA LUBICH

Spoločne, 2012 / Come Together, 2012
Dokumentárne video 94'
Documentary video 94'

DAYA CAHEN

Nashi, 2009
Video 27"

OLIVIA MORTIER

Le Tiroir, 2011
100 x 80 x 15 cm
Objekt / Object

JAN VORMANN

DeMakeUp. Projekt prebieha od r. 2008
DeMakeUp. Ongoing project since 2008
Variabilné rozmery / Dimension variable
Inštalácia / Installation

JOSÉ MIGUEL BISCAYA

Pištol, 2005 / Pistole, 2005
Video 3'14"

KAROL RADZISZEWSKI

Štúdia zraneného povstalca, 2010
study for a Wounded Insurgent, 2010
32,5 x 22,7 cm
Digitálna tlač, 6 kusov a kresba
Vlastníctvo galérie Bunkier Sztuki Contemporary Art
Gallery
Digital prints 6 pieces and a drawing
Property of Bunkier Sztuki Contemporary Art Gallery

KINGA ARAYA

Slaná prechádzka, 2011 / Salty Walk, 2011
Priemer objektov 40 cm / 40 cm diameter each
2 sochy z kamennej soli, video dokumentácia 6'30"
Vlastníctvo galérie Bunkier Sztuki Contemporary Art
Gallery
2 sculptures made of rock salt, video documentation
6'30"
Property of Bunkier Sztuki Contemporary Art Gallery

OSKAR DAWICKI

Upevni bayonet!, 2005 / Fix Bayonets! 2005
33,3 x 40,7 x 12 cm
Video inštalácia 1' (loop)
Vlastníctvo galérie Bunkier Sztuki Contemporary Art
Gallery
Video installation, 1' (loop)
Property of Bunkier Sztuki Contemporary Art Gallery

CIPRIAN MURESAN

Rumunská krv, 2005 / Romanian Blood, 2005
41 x 52 cm
Kresba / Drawing

DAN PERJOVSCHI

Odstránenie Rumunska, 1993-2003 / 2006
Variabilné rozmery
Removing Romania, 1993-2003 / 2006
Nástenná inštalácia s videom 9'23" a list
Vlastníctvo autora a galérie Gregor Podnar Gallery,
Berlin
Dimension variable
Wall installation with video 9'23" and letter
Property of the Artist and Gregor Podnar Gallery,
Berlin

GÖKCE SUVARİ

Najvyššie bojisko, 2013-2014
Highest Battleground, 2013-2014
Variabilné rozmery / Dimension variable
Inštalácia / Installation

ÖZGÜR DEMIRCI

Miesto kde čakám, 2013
Place that I Wait, 2013
Video 60'

RAFANI

"3, 2, 1", 2013
250 x 100 x 85 cm
Video inštalácia, video 5'17"
Video installation, video 5'17"

MARK THER

Pflaumen, 2011
Video 15'31"

RICHARD WIESNER

"44" 2014
50 x 30 x 30 cm
Zvuková inštalácia, slúchadlá
Sound installation, headphones

RICHARD WIESNER

OK!, 2007
Variabilné rozmery / Dimension variable
Inštalácia, reflektory / Installation, spotlights

PAVEL STEREC

Ruky mŕtvych básnikov, 2011
Hands of Dead Poets, 2011
Priemer 2 m / Diameter 2 m
Inštalácia / Installation

GROUPE GUMA GUAR

Anarchizmus v abecednom poradí, 2005
Anarchism in Alphabetical Order, 2005
Video, 63'

MCFSAE

(Maxistry of Culture of Failed States
on Axis of Evil)
Cabaret, 2014
Filip Turek, Lenka Klodová, Jan Turner, Jiří Surůvka,
Ivan Vosecký

NIKITA KADAN

Ľudské nástroje, 2011
Human Instruments, 2012
Variabilné rozmery / Dimensions variable
Inštalácia / Installation

NIKITA KADAN

Ľvov, 9. máj 2011 Zo série Figúry na bielom, 2011
Lviv, 9. 5. 2011 From the Figures on white series,
2011
29,7 x 42 cm
5 kresieb / 5 drawings

DALIBOR BAČA

CZ_SK_HU_DE_PL, 2014
600 x 140 cm
Inštalácia / Installation

DAVID DAMJANOVIČ /

JANA MITRÍKOVÁ

Flagelanti, 2014 / Flagellants, 2014

125 x 187 cm, 62,5 x 140 cm, 62,5 x 140 cm

Pyrographia na preglejke, kolorované lazúrami na

drevo

Pyrography on plywood, colored by wood glaze

MARTIN PIAČEK

Otvorený cyklus Najväčšie trapasy slovenskej
histórie. Od roku 2007
Open cycle The Biggest Embarrassments of Slovak
History, since 2007

Krátko po 19. júli 1914, odplutie S. H. Vajanského
pred Markou Pietrovou v martinskéj tlačiarne
Shortly after 19th of July 1914, S. H. Vajanský spiting
in front of Marka Pietrová in the printing house
of Martin

26. október 1921, zničenie pamätníka Márie Terézie

v Bratislave

26th of October 1921, Demolition of the monument

of Maria Theresa in Bratislava

13. marec 1939, prvé stretnutie Jozefa Tisa a Adolfa

Hitlera

13th of March 1939, the first meeting of Jozef Tiso

and Adolf Hitler

30. jún 1941, výpoved' zatknutého Vilialma Širokého

na Ústredí štátnej bezpečnosti

30th of June 1941, testimony of the arrested Viliam

Široký at the Central Bureau of State Security

2. august 1945, československý prezident Edvard

Beneš podpisuje 33. prezidentský dekrét

2nd of August 1945, Czechoslovak president Edvard

Beneš signing the 33rd Decree

25. september 1968, Správa Predsedníctva ÚV
KSČ prednesená jej prvým tajomníkom Gustávom

Husákom

25th of September 1968, Report of the Presidency

of Central Bureau of the Czechoslovak Communist

party presented by its First Secretary Gustáv Husák

24. apríl 1992, arcibiskup Ján Sokol sprevádzza

pápeža Jána Pavla II. v papamobile na zhromaždení

veriacich vo Vajnoroch

24th of April 1992, Archbishop Ján Sokol accom-

panies Pope John Paul II. in the Popemobile to the

congregation of the faithful in Vajnory

26. apríl 1996, výbuch auta Róberta Remiáša v

Bratislave

26th of April 1996, Explosion of the car of Róbert

Remiáš in Bratislava

MARTIN PIAČEK

Otcovia národa, 2006

Fathers of the Nation, 2006

138 x 299 cm

Digitálna tlač, 9 kusov

Digital prints, 9 pieces

MICHAL MORAVČÍK

Möbiova páska, 2011 / The Möbius Strip, 2011

900 x 250 cm

Inštalácia / Installation

MICHAL MORAVČÍK

Spoločný čas, 2010 / Common Time, 2010

Premietanie pre verejnosť, video 24'

Public screen projection, video 24'

MICHAL MORAVČÍK

Der Zeit ihre Kunst, Der Kunst ihre Freiheit, 2010
Video dokumentácia 1'23"
Video documentation 1'23"

JÓZSEF R. JUHÁSZ

Zahrab si hlavu do piesku. Zo série IDIÓMY
Burry your head in the sand. From the series IDIOMS
Performance, cca. 60'
Performance, app. 60'

LUCIA TKÁČOVÁ /

ANETTA MONA CHISA